



Miljöförvaltningen

Avdelningen för miljöstrategi och uppföljning

2026-02-13

Skrivelse

Sida 1/12

NSR

Att: Tina Jörgensen

Adress

Postnummer Ort

Uppföljning av Helsingborgs stads åtgärder till Plan för resurssmart samhälle 2025-2032 för år 2025

Helsingborgs stad har påbörjat 17 stycken av de 19 åtgärder som vi har i vår åtgärdsplan till Plan för resurssmart samhälle 2025-2032. Här redovisas vad stadens förvaltningar och bolag har gjort.

Sammanställningen visar att det finns behov av en tydligare kartläggning om faktiskt nuläge på varje förvaltning, varje enhet och verksamhet. Varje förvaltning har en utsedd miljösamordnare som är viktiga nyckelspelare för arbetet med åtgärderna i planen. De behöver ges tid och utrymme för att göra kartläggningar och en plan för fortsatt arbete. Det är stadens direktörer som är ytterst ansvariga för att genomföra åtgärderna i planen.

NSR har bett staden återkomma med svar hur åtgärderna till planen fortlöper och har bett staden studera statistiken för avfall för 2025 utifrån om åtgärderna kan ha haft effekt.

Helsingborgs avfallssiffror för 2024 och preliminära siffror för Q2-Q4 2025, från NSR, visar att restavfallet och den totala avfallsmängden fortsatt minskar. Restavfallet minskar i samtliga av NSR:s ägarkommuner. Detta kan delvis bero på en effektivare utsortering av återvinningsmaterial. Men kommunalt avfall, det vill säga restavfall och matavfall, från verksamheter hämtas också av andra aktörer än NSR, trots att det inte är i enlighet med avfallsförordningen. Därmed faller det avfallet utanför statistiken.

Det ligger ett lagförslag som kommer att möjliggöra för vissa verksamheter att välja en annan entreprenör än kommunens egen renhållare. Detta kommer göra det svårt för oss att veta vad som ligger bakom en eventuell fortsatt minskning. Förslaget är att ny lagstiftning träder i kraft sommaren 2026. Det betyder att vi inte heller framöver kan veta vad eventuell fortsatt minskning faktiskt beror på.

Matavfallet fortsätter att öka. Det kan bero på att utsorteringen förbättrats, det vill säga att mindre del av matavfallet hamnar i restavfallet. Men det kan också bero på att matavfallet från hushållen har ökat. Siffrorna skulle behöva kompletteras med plockanalyser för att avgöra orsakerna till trenden. Matavfallet ökar även i de andra ägarkommunerna till NSR, dock inte i Åstorps kommun.

Fraktion	2024	Q2	Q3	Q4
Restavfall, kg/inv	156	153,53	151,99	151,45
Matavfall, kg/inv	46	47,73	48,15	48,81
Total avfallsmängd, kg/inv	316	317,78	314,56	312,13

Tabellen visar preliminära siffror över insamlat kommunalt avfall, uppdelat per fraktion, från Helsingborg under Q2-Q4, förra året jämfört med året innan. Siffrorna kommer från NSR.

Uppföljning av åtgärder kopplat till mål och strategier strategierna

MÅL 1.1 Den totala avfallsmängden per person (exklusive trädgårdsavfall) ska minska med 20 procent till 2032 jämfört med 2022, och

MÅL 1.2 Kommunen ska verka för att verksamheter minskar sin totala avfallsmängd.

STRATEGI 1A Kommunen ska årligen redovisa hur de stimulerar och underlättar för kommuninvånarna att minska sitt avfall.

Helsingborgs stad har en åtgärd kopplad till strategin:

Åtgärd nr 12: Initiativ för att invånarnas matsvinn ska minska
Genomför minst en åtgärd med mätbar effekt som syftar till att invånarna minskar matsvinnet.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Staden har ännu inte påbörjat den här åtgärden, men kommer att arbeta med åtgärden inom ramen för Klimat- och energiplanens färdplan för hushållens konsumtion.

Miljöförvaltningen höll ett återbruksevent på Habiteum riktat mot invånarna. Detta kopplar inte till åtgärden men till strategin.

STRATEGI 1B Alla kommunala arbetsplatser ska årligen genomföra avfallsförebyggande åtgärder och kunna påvisa resultat.

Helsingborgs stad har fyra åtgärder kopplade till den här strategin:

Åtgärd nr 4: Ta fram rutiner och krav för evenemang avseende engångsartiklar, trycksaker, sortering med mera.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Stadsledningsförvaltningen har tagit fram en vägledning för hållbara event. Bilagan "Stöddokument för Hållbara Event" används i underlaget i den stadsövergripande upphandlingen "Eventproduktion 2025" som börjar gälla februari 2026.

Åtgärd nr 5: Varje förvaltning ska inventera sitt avfallsflöde och arbeta med uppföljning, rutiner, metoder och kunskapsspridning för att minska mängden och förbättra sorteringen av avfall från kommunala verksamheter. (Den här åtgärden träffar även strategi 2B):

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Vi har genomfört en stadsövergripande satsning tillsammans med stadens inköps- och miljösamordnare för att minska onödiga inköp och förebygga avfall under 2025. Staden har genomfört två kampanjer, en om halverade utsläpp för inköp och en om minskat avfall och förbättrad återvinning på förvaltningarna.

Inköpsavdelningen gjorde under 2024 och 2025 en innovationsupphandling i syfte att halvera utsläppen från stadens inköp, där avfallsförebyggande metod inarbetas i organisationen, huvudsakligen inom Vård- och omsorgsförvaltningen. Projektet går under namnet Hållbar handling och det finns guider, övningar och filmer som stöd som är spritt i miljösamordnarnätverket.

Skol- och fritidsförvaltningen genomförde ett innovationsprojekt som involverade fem skolor, där de testat att skicka torkpapper tillbaka till tillverkaren för återvinning. I projektet gjordes också undersökningar om frekvens och mängd på tömningar av restavfallet på stadens alla kommunala skolor. De har också tittat på vilka

kostnadsbesparingar som är möjliga genom att jobba smartare med skolans avfallshantering samt förbättra möjligheterna till sortering inne på skolorna. Projektet skalas upp under våren 2026.

Fastighetsförvaltningen har haft en intern avfallskampanj på kontoret under hösten 2025 och sett positiva resultat från det. Avfallshanteringen har förbättrats och skyltningen har blivit tydligare. Under kommande år ska fokus ligga på att kartlägga avfall från byggnation, renovering och underhåll.

Miljöförvaltningen har tagit fram nya rutiner för beställarfrequens och sortiment som syftar till att få till färre produkter samt färre inköpstillfällen. Habiteum har använts som provplats för HAFFA 2.0 med att kunna haffa saker direkt på plats utan att passera Återbruket. Köpt in skrivbord, kontorsstol med mera från Rekomo (återbrukat material) till Habiteum.

Arbetsmarknadsförvaltningen har tagit bort alla kärll märkta med brännbart avfall, vilka tömdes av PreZero. På så sätt har de också sparat pengar. De har också kommunicerat till anställda att sortera bättre. AMF har också inhandlat nya kärll för att öka förutsättningarna för bättre sortering i verksamhet vuxenutbildningen.

Staden har ingen samlad kartläggning eller bild över hur tillståndet för avfallshantering ser ut ute på de kommunala verksamheterna. Arbetet är avhängigt att miljösamordnarna kan arbeta med åtgärden.

Åtgärd nr 6: Staden ska minska konsumtionen av onödig plast och fasa ut fossilbaserad plast.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Kampanjen halvera utsläpp från inköp som löpte under våren 2025, kan ha gett viss effekt även på konsumtion av onödig plast. I övrigt har staden inte haft fokus på den här åtgärden i år, men några saker har genomförts.

Arbetsmarknadsförvaltningen har märkt upp kärlden för plaståtervinning på ett bättre sätt. I samband med fastighetsförvaltningens interna avfallskampanj hösten 2025 informerades hela förvaltningen om olika typer av plast och vad som är viktigt att tänka på i kontorsverksamheten.

I den stadsövergripande upphandlingen för Städ- och engångsprodukter som genomföres 2025 har krav ställts på att produkter ska vara tillverkade av förnyelsebar råvara eller återvunnen plast där det är möjligt till exempel säckar och påsar samt städredskap. Sedan tidigare har plastprodukter fasats ut från upphandlat sortiment, för att minska onödig konsumtion av engångsprodukter .

Åtgärd nr 7: Utbilda och ta fram stödmaterial till inköpssamordnare, avropare och miljöombud i avfallsminskning och utveckla kommunens inköpsportal.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Under året höll miljöförvaltningen och NSR en utbildning i avfallsförebyggande arbetsmetod till miljösamordnare och inköpssamordnare.

Inom projektet Hållbar handling har en hemsida med inspiration, verktyg och onlineutbildning lanserats Resur-smartsamhalle.simplero.com Projektet är ett utvecklingssamarbete med miljökonsult Maria Larsson (Marla Miljödialog), VOF och SLF. Huvudsyftet med projektet är att minska klimatpåverkan från stadens inköp men träffar även det avfallsförebyggande arbetet. Under år 2025 har sju enheter inom LSS och en enhet inom Hemsjukvården gått Resurssmart verksamhet workshops där de har kartlagt hur deras beställning, leverans och förvaring går till idag och därefter skapat enhetsspecifika handlingsplaner med förbättrande åtgärder. Sex vårdboenden har anmält sig till Resurssmart verksamhet workshops våren 2026.

Inköpsenheten på SLF har under 2025 tagit fram och presenterat förvaltningsspecifik Miljöspend- och spendanalys för VOF, SFF, KF, SOF och SBF. Resterande förvaltningar får sin Miljöspendanalys presenterad under år 2026. Syftet med att ta fram miljöspend- och spendanalys är att identifiera inköpskategorier där det finns störst möjlighet att minska Scope-3 utsläpp och där det även kan göras ekonomiska besparingar, vilket också träffar det avfallsförebyggande arbetet.

STRATEGI 1C Mängden matsvinn vid tillagning och servering ska stadigt minska i kommunorganisationen.

Helsingborgs stad har två åtgärder kopplade till den här strategin:

Åtgärd nr 8 Minska matsvinnet från kommunala skolmatsserveringar ytterligare till max 30 gram per ätande och måltid till år 2026.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Under 2025 kvarstår det totala matsvinnet jämfört med föregående år och ligger på 34 g/ätande från kommunens skolor. Fördelningen har förändrats marginellt, från 18 gram tallrikssvinn 2024 till 17 gram tallrikssvinn, i stället har serveringssvinnet gått upp från 12 gram till 13 gram. Kökssvinnet är oförändrat på 4 gram.

Åtgärd nr 9: Vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter ska mäta matsvinn och arbeta för att stadigt minska matsvinnet. (Åtgärden avser boenden).

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Vård- och omsorgsförvaltningen arbetar kontinuerligt för att minska matsvinn och se till att mer mat hamnar i magen hos hyresgästerna. I dagsläget mäts kökssvinn i tre av fyra tillagningskök, men från och med 2026 kommer samtliga kök att mäta och registrera sitt svinn.

Tio vårdboenden mäter regelbundet (två gånger per år) sitt tallriks- och serveringssvinn via stadens webbaserade applikation. Vissa LSS- verksamheter har även fått lathundar för att börja sin matsvinnresa. Resultaten rapporteras och sammanställs i stadens BI-verktyg Qlik sense.

Vård -och omsorgsförvaltningens måltidsorganisation MatOmsorg nyanställda måltidsvärdar kommer även att ha en stor och viktig roll i detta arbete genom att aktivt hjälpa till att minska matsvinnet inom vårdboendena och vara miljösamordnarens förlängda arm med att medvetengöra och stötta.

Under slutet av 2025 utfördes en överenskommelse att ett chefsnytt ska skickas ut till alla chefer i förvaltningen för att understryka vikten av att arbeta aktivt med att stadigt minska matsvinnet.

STRATEGI 1D Kommunen ska arbeta aktivt för att minska sina inköp genom att förlänga livslängden och återbruka exempelvis elprodukter, möbler och byggmaterial.

Helsingborgs stad har tre åtgärder kopplat till strategin.

Åtgärd nr 2: Kommunen ska verka för att återbrukandet av kommunorganisationens bygg- och anläggningsmaterial samt byggdelar ska öka.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF) inledde året med ett försök att inventera och logga alla rörelser på byggåterbruksdepån Rudan. Tanken var att anställa någon resurs genom arbetsmarknadsförvaltningen för att samordna och hålla koll på lagerhållningen. Det föll dock på arbetsmiljömässiga och av resursmässiga skäl. Det finns en prioritering och intention att det kommer igång under 2027.

Fastighetsförvaltningen (FF) ställer krav på återbruk av bygg- och anläggningsmaterial i upphandlingar, och har en tät dialog med entreprenören genom byggprocessen. FF har fortsatt arbetet med att sprida information om stadens interna bygg- och anläggningsåterbruk. FF har träffat flera olika verksamheter, varit delaktiga i vaktmästarträff på Återbruket och haft flera studiebesök under året. Kännedom om och intresse för återbruk inom byggsektorn ökar snabbt och FF är med på resan. I augusti började en ny kollega på byggåterbruket, som är på plats alla arbetsdagar för att underlätta för verksamheter att besöka oss och hämta/lämna produkter. Vi har under året uppdaterat FF:s återbrukslista med produkter och material som kan vara lämpliga att återbruka och vad man bör tänka på osv. Vi har även fått på plats en juridisk vägledning för avyttring.

Åtgärd nr 10: Verka för att stadens mobiltelefoner håller längre.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Samtliga stadens mobiltelefonmodeller som finns på beställarportalen har en livslängd på minst 5 år.

Åtgärd nr 11: Ta fram riktlinjer som främjar återbruk och återvinning av exempelvis stadens profilprodukter, arbetskläder och skyltar.

Åtgärden har ännu inte genomförts. Skjuts fram till 2027.

STRATEGI 1E Kommunen ska arbeta aktivt för att verksamheter ska minska sitt avfall.

Helsingborgs stad har två åtgärder kopplat till strategin.

Åtgärd nr 1: informera byggherrar om att byggmaterial kan återbrukas.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Vid rivningslov måste en förteckning på allt material upprättas. Det som behövs är instruktioner på hur återbrukat kan hanteras, men det finns ingen organisation för detta än. Inom projekt CoBuild ses Arkitekturverktyget över. Här finns en bra möjlighet att kommunicera återbruk med byggherrar.

Åtgärd nr 3: Initiera dialog, samverkan och erfarenhetsutbyte med det lokala näringslivet om hur vi gemensamt kan minska avfallet mot konsument.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Staden ordnade möte för livsmedelsföretag som hade fokus på att ta tillvara restflöden (och därigenom ex minska avfall). Det resulterade i en kartläggning av industrins restflöden och nya samarbeten mellan industriföretagen.

MÅL 2.1 Andel avfall som faktiskt går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning av kommunalt avfall ska vara minst 65 % år 2032.

MÅL 2.2 Kommunen ska verka för att verksamheters avfall går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning inklusive biologisk behandling.

STRATEGI 2A. Alla hushåll ska minska felsorteringen och öka återvinningen.

Helsingborgs stad har två åtgärder kopplat till strategin.

Åtgärd nr 16: Underlätta möjligheterna till sortering på allmänna platser och i kommunala publika lokaler genom utställning av kärl för fler avfallsfraktioner.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Naturvårdsverket har varit sena med information om förutsättningar och ersättning från producentorganisationerna varför varken vi, eller många andra kommuner, är färdiga med arbetet. Staden har sedan tidigare ett utvecklat insamlingssystem av förpackningar på 5 platser. Den 1 januari

2026 börjar utökade krav att gälla för insamling på populära publika platser. Stadsbyggnadsförvaltningen har därför planerat att sätta ut kärl på totalt 10 platser i Helsingborg.

De kommunala publika platser som avses i den här åtgärden är de lokaler som HASAB har. Framöver behövs fokus på inventering och kartläggning av status.

Åtgärd nr 17: Beteendepåverkan och kunskapshöjande insatser gentemot invånare om avfallshantering och källsortering med särskilt fokus på vissa målgrupper.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Det är NSR som har ansvar att kommunicera detta till invånarna. Åtgärden har tillkommit med anledning av att miljöförvaltningen har samverkat med NSR vad gäller utbildningar som bedrivs genom miljöverkstaden. Dessa har fortlöpt under året. Sammanlagt har 4848 stycken elever i grundskolan genomgått miljöverkstans avfallsutbildning under 2025.

Se även åtgärd 19.

STRATEGI 2B. Alla kommunala arbetsplatser ska minska felsorteringen och öka återvinningen.

Helsingborgs stad har fyra åtgärder kopplade till strategin.

Åtgärd nr 5 Läs under strategi 1B.

Åtgärd nr 13: Följ upp att kravställning på avfallssortering av kommunens upphandlade bygg-, rivnings- och anläggningsentreprenader efterlevs.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Fastighetsförvaltningen har konstaterat att de behöver inventera vilka krav vi ställer i olika upphandlingar och avrop, och hur kraven följs upp. I dagsläget finns ingen samlad bild.

Åtgärd nr 14: Inför förbättrade rutiner som gör att avlagd IT utrustning återlämnas till IT-avdelningen så snart de inte längre behövs så att de kan tas omhand på rätt sätt.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

I slutet av 2024 och under 2025 har digitaliseringsavdelningen skickat ut information till förvaltningarna på den IT-utrustning

som kommer att fasas ut. Digitaliseringsavdelningen har varit behjälpliga vid framtagande av dokumentet "Återbruk i Helsingborgs stad".

Exempel på förbättringar är att stadsbyggnadsförvaltningen nu har en utvecklad rutin där två samordnare har kontroll på vilken utrustning som ska lämnas tillbaka och att detta sker. Utrustningen hämtas av IT-avdelningen.

Åtgärd nr 15: Kommunen ska använda biokol på fler sätt inom den kommunala verksamheten. (Den här åtgärden har ingen självklar strategi.)

Så här har vi arbetat med åtgärden:

SBF hade ett Vinnova-finansierat projekt Kolinbindande Betong – Från potential till CO2-ekvivalenter i tusental med bland annat NSR och Finja betong, med syfte att undersöka möjligheten att använda biokol i cementprodukter. Projektet är avslutat och redovisat. Nya viktiga kunskaper skapades men det innebar inget konkret för staden, tex att testa i ett projekt. Det finns produkter tillgängliga på marknaden men för att börja använda dem ska de passa även av andra skäl.

Under 2025 har fastighetsförvaltningen använt biokol vid plantering av träd och buskar, där det var lämpligt och ekonomiskt försvarbart. Biokolen har köpts in från extern aktör.

STRATEGI 2C. Kommunen ska aktivt arbeta med att minska klimatpåverkan från masshanteringen där kommunen har rådighet.

Helsingborgs stad har ingen åtgärd i planen för den här strategin, men arbetar aktivt med frågan genom masshanteringsgruppen. På Återanvända avfall och schaktmassor | Företagare Helsingborg finns vägledning för andra aktörer (än kommunen) som ska anlägga och hantera massor.

STRATEGI 2D. Alla verksamheter ska minska felsorteringen och öka återvinningen.

Helsingborgs stad har ingen åtgärd kopplad till strategin. På de verksamheter miljöförvaltningen har tillsyn kan vi besluta om att verksamheter ska rätta till brister när det förekommer avvikelser från deras skyldigheter gentemot avfallsförordningen.

Bland annat har det inneburit att kontroller av avfallstransporter har utförts längs E6:an samt vid färjeläget. Arbetet inom projektet Vital

(nationell samverkan med bland annat Polisen, Åklagarmyndigheten, länsstyrelsen, Skatteverket) har fortsatt under året och fokus har varit bygg- och rivning vilket fortsätter även under år 2026.

Under 2025 fick miljönämnden utökad budget från KF 2025 för att informera verksamheterna om förändringarna i avfallsförordningen, exempelvis om krav på engångsmaterial och att det ska finnas möjligheter för kunder att sortera avfall. Livsmedelskontrollen på miljöförvaltningen ställer frågan om vem som hämtar matfett under inspektioner av livsmedelsverksamheter och rapporterar till avdelningen för miljö- och hälsoskyddstillsyn om det finns avvikelser.

Avdelningen för livsmedelskontroll har haft fokus under året 2025 på att livsmedelsföretagen ska skilja matavfall från förpackningar. De kontrollerar också att företagen har rätt avtal med vem som hämtar avfallet.

MÅL 3 Nedskräpningen ska förebyggas och begränsas

STRATEGI 3A. Aktiviteter ska genomföras årligen för kommunens invånare i syfte att öka medvetenheten kring nedskräpning och dess konsekvenser.

STRATEGI 3B. Aktiviteter ska genomföras årligen för att förebygga och begränsa dumpning.

Helsingborgs stad har två åtgärder som kopplar till båda strategierna.

Åtgärd 18: Utredda hur staden på ett långsiktigt sätt kan hantera marin nedskräpning.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Staden håller på att ta fram en rapport som snart är klar (i skrivandets stund), där det kommer att finnas förslag för hur staden kan arbeta med rutiner för städning och samverka med verksamheter för minskad nedskräpning.

Åtgärd 19: Staden ska samverka med privata aktörer och civilsamhälle för att minska nedskräpning på land och i haven.

Så här har vi arbetat med åtgärden:

Genom Ett rent Helsingborg utför alla 5:e klassare strandstädning årligen, miljöverkstaden genomför och stadsbyggnadsförvaltningen bekostar ersättning till klasserna samt omhändertagandet av skräpet.

Staden genomför vårstädning samt medverkar i World Clean up Day genom att involvera både invånare, förskolor, skolor, föreningsliv och företag.

Ett rent Hbg samarbetar med arbetsmarknadsförvaltningen och har anställt framstegsarbetare (stadsvårdar och naturvårdar). Personer som står en bit ifrån arbetsmarknaden har bidragit till att förebygga dumpning och arbeta för en grönare miljö. På söder för de dialog med verksamheterna för minskad nedskräpning och dumpning. Deras uppdrag är att hantera skräp och arbeta med beteendeförändring kopplat till nedskräpning.

Utöver dessa åtgärder har staden inom miljötillsynen fortsatt uppströmstillsyn på avfallsverksamheter som av olika anledningar inte varit kända. Detta innebär en vinst för miljön då avfallshanteringen på dessa okända objekt generellt är dålig och ger en påverkan på miljön i form av utsläpp och nedskräpning. Detta kopplar direkt till strategi 3B.